

— Protituberkulozna liga v Mariboru je poklonila Zvezi mladih intelektualcev 400 dinarjev, s katerimi je ista podprla svojega, na pljučih bolnega in v obupnih razmerah živečega člana — brezposelnega učitelja.

POSNEMANJA VREDNA POMOČ!

Veliki gospodarski krizi se je pridružila nadprodukcija inteligence.

Zavedati se moramo, da je ta brezposelnost mlada inteligenca izšla iz uradniških, kmetijskih, delavskih in obrtniških družin malega človeka, t. j. onega, ki ga je današnja kriza najbolj zadela. Starši z vso težavo komaj in komaj vzdržujejo doštudirano mladino. Zato živi ista v skrajnem pomanjkanju vsakdanjega kruha in v vedni negotovosti za jutrišnji dan. Se hujše je v družinah, v katerih je tudi več brezposelnih absolventov raznih šol, ki že čakajo po več mesecev in celo par let na nastavitve v zaposlitev.

Za mlado inteligenco je brezposelnost mnogo več kot samo pomanjkanje zaslužka; kajti ona se le ob delu dviga in vzgaja v koristne državljane, zmogljive voditelje naroda in pozitivne kulturne delavce. Prisiljena k brezdelju in postopanju pa je izpostavljena velikim moralnim nevarnostim. Ginevajo ji tudi sposobnosti za izvrševanje njenega poklica. Čut nekoristnosti in nepotrebnosti ter s tem v zvezi prazno in nekoristno življenje, polno razočaranja, jo dan za dnem bolj razjeda in uničuje.

Zavest, da se posameznik izgubi v borbi za obstanek ter prav lahko utone v obupu in malodušju današnjega težkega časa, dočim ritoči kljubujejo, je vzbudila v nekaterih izmed nas brezposelnih idejo za osnivanje organizacije.

Zveza mladih intelektualcev, kot se imenuje omenjena organizacija, se deli v stanovska združenja in ta v krajevne delovne krožke. Smoter teh krožkov je pretvoriti v brezposelnih inteligenci njeno pasivnost v aktivnost, njeno brezdelje pa v spopolnjevanje in pripravljanje na življenjsko poslanstvo.

To so glavni motivi, ki so privedli organizacijo k življenju. Vendar so se kmalu pojavile ovire v finančnem oziru. Letna članska članarina v iznosu 5 Din ni zadostovala niti za najnujnejše poslovne zadeve. Radi trajnih pomanjkanj finančnih sredstev se organizacija ni mogla razviti v zadostnem obsegu. Marsikaj, kar je imelo vodstvo prvotno v načrtu, je moralo odpasti. Vse delo se je omejilo na najnujnejše.

Zato pa tem veseljeje pozdravljamo dejstvo, da se je Sresko učiteljsko društvo za mesto Maribor na lastno iniciativo odločilo ter poklonilo Učiteljskemu združenju naše organizacije 500 Din. Smatramo za svojo dolžnost, da se tukaj imenovanemu društvu javno najiskrenejše zahvalimo za nepričakovani velikodušni dar.

Na vse ostale p. n. pravne in fizične osebe pa apeliramo: »Posvetite več pozornosti mladi — brezposelni inteligenci!«

Maribor, dne 7. marca 1933.

Segula Pavle, s. r.,

predsednik »Zveze mladih intelektualcev«.

Grgič Svetko, s. r.,

zastopnik »Učiteljskega združenja«.

Osebnostne zadeve

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

*za časa za moje in za očake —
'Tempo' čuti na sloves*

LJUBLJANA Za gotovino: MARIBOR
Gledališka 4 Selenburgova 4 Slovenska 18

vanje šol, kakor tudi s šolskim gospodarstvom upravne in šolske občine.

Skrb za narodno zdravje ni le iz državnih vidikov nujna potreba, marveč je tudi velikega gospodarskega pomena. Zdravstveno stanje našega naroda ni tako ugodno, kakor bi bilo želeli. Dr. Franta Mis nas uvaja v naloge, ki jih nalaga občinam zakon o zdravstvenih občinah, zakon o podpori za asanacijo vasi s tozadevnim pravilnikom in gradbeni zakon. Opozarja dalje na zakon o zdravstveni zaščiti učencev z zadrebnimi pravilniki o pregledih učiteljev in učencev narodnih in sorodnih šol. Seznanja nas o delokrogu, delovanju in dolžnosti šolskih politikov in šolskih zdravnikov. Končno nam pojasnjuje zakon o bolnicah s pravilnikom o sprejemanju bolnikov v bolnice in plačevanju taks.

Hojan A. Janko govori o vojaški razvidnici občinske uprave; o važni stvari, ki ne zadeva samo mož občinske uprave, marveč vse moške občane, ker smo po zakonu vsi moški obvezani braniti svojo domovino, varovati svobodo in postaviti ter postaviti ogroženi domovini na razpolago svoje sile in imetje. Isti pisatelj nam predloži potrebe in naloge občinske požarne policije.

Kako je pri nas urejeno vprašanje zaščite vojnih invalidov, predmet, ki v živo zadeva mnoge naše občane, nam je razložil v svojem prispevku Dolf Schauer. Spisu so dodane pregledne tabele.

Za zaključek govori dr. Riko Fuks o »Zupanski zvezi v Ljubljani«, ki naj združi vse občine in njene predstavnike k skupnemu delu v prid celote.

Poleg naštetih razprav, zadevajajočih občinsko upravo, govori ing. Wenko Beno o kmetijskem pospeševanju, ing. Jože Miklavčič o vzgajanju, pomlajevanju in zasajanju

Učiteljski pravnik

—§ Važna uredba ministrstva prosvete za ponovni sprejem učiteljev v državno službo in za polaganje praktičnega izpita. (O. N. Br. 8514. 6. II. 1933.) Učitelji, ki niso bili v službi več kakor pet let, toda manj od 10 let, morejo biti po § 86 zakona o narodnih šolah ponovno sprejeti v službo, ako položijo učiteljski praktični izpit. — Učitelji, ki niso bili v službi, pa polagajo praktični izpit po § 86 zakona o narodnih šolah v svrhu ponovnega sprejema v službo, smejo ta izpit, kot strokovni državni izpit, polagati trikrat, kakor je to predpisano za začasne učitelje s čl. 20 pravilnika o polaganju praktičnega izpita in po čl. 14 točka 6 uradniškega zakona.

NA DELO ZA NAŠE DOMOVE! VSA NAROČILA POTOM UGP.

§ Štetje časa za dosego roka po § 49. in 52. ur. zak. V 25. štev. Uč. tovariša je bilo pojasnjeno pod gornjim naslovom, kako se šteje čas v treh primerih v rok za napredovanje in poviške.

Imamo pa še drug primer, ki pride v poštev glede štetja časa v roke navedenih 2 paragrafov in to je pri uslužbenih, ki so podali ostavko na drž. službo po dnevu (1./4. 31.), ko je stopil v veljavo novi uradniški zakon in se povrnejo v drž. službo. Za take uslužbenice velja odredba III. odstavka § 117. ur. zak., ki določa, da se šteje od časa, prebitega v službi pred ostavko, le polovica za dosego pravice do pokojnine in tudi le polovica za odmero količine pokojnine.

Tu nastane vprašanje glede štetja časa v rok iz § 49. in 52. ur. zak. Dejstvo je, da se sprejme uslužbenec, ki je podal ostavko, v službo s pravico do one skupine, v kateri je bil pred ostavko. Tudi je dejstvo, da se šteje v rok iz § 49. in 52. čas, ki ga je uslužbenec prebil v skupini. Kako je v tem primeru glede štetja, ni nobene določbe v ur. zakonu, vendar si moramo tolmačiti tak primer tako: Nekdo je napredoval v bivšo II.—3. skupino 14. 11. 1928 in je bil preveden 1. aprila 1931 v VIII. skupino.

Dne 31. julija 1931 je podal ostavko, ki se mu je fudi odobrila. Do dneva ostavke je bil ta uslužbenec v VIII. skupini 2 leti, 8 mesecev in 17 dni ter je imel dotlej 10 let in 10 mesecev efektivne drž. službe. Ponovno bo sprejet v službo dne 6. 12. 1933 in sicer s pravicami drž. uradnika VIII. skupine, v kateri je že bil 2 leti, 8 mesecev in 17 dni.

V odloku o sprejemu v drž. službo bo tudi obenem izdana odločba v zmislu II. odstavka § 274. ur. zak. in na osnovi III. odstavka § 17. urad. zakona, da se mu šteje za rok iz § 113. in za odmero pokojnine 5 let in 5 mesecev.

Ker določata §§ 49. in 52., da se šteje v roke čas, ki ga je uslužbenec dejanski prebil v predhodni skupini, sklepamo, da se v tem primeru šteje ves čas to je 2 leti 8 mesecev in 17 dni.

Pravico do 1. period. poviška in tudi do napredovanja v VII. skupino bi dobil, ko odsluži od dneva ponovnega nastopa službe še 3 mesece in 13 dni.

—§ »Moji prejemki« in »Pregled dospelosti poviškov«. Notice pod tem naslovom v Uč. tov. so vzbudile zanimanje tudi pri tovariših drugih banovin, ki pridno naročajo te tiskovine, tako da bo kmalu pošla založba. Tovariši, ki nimajo še teh tiskovnin, naj jih čim prej naroče. Na »Pregledu« je v opombi točno povedano, kdaj dospo poviški in so na njem tudi primeri, kako se izpolni pregled.

Tovariše predsednike sreskih društev, ki mi niso še odgovorili na dopis iz oktobra l. l. ponovno prošim za obvestilo. Gregorič.

kmetijskih gozdov, torej o predmetu, ki je za našega kmetovalca vir blagostanja.

Poleg navedenega prinaša koledar še poučno razpravo o metodi kmetijskega izobraževanja na Poljskem. Ob stoletnici se spominja dr. Miroslava Tyrša, ustanovitelja in glavnega ideologa sokolske organizacije. Knjigo zaključuje: »Politični pregled«.

V II. delu svoje knjige: »Zadružništvo«, nadaljuje pisatelj Miloš Štibler o razvojnih možnostih zadružništva. Opisuje različne vrste zadrug, kakor: stanovanjske in stavbne, tiskarske, zavarovalne, šolske, pravne t. d. Predloži nam odnose države do zadružništva, pa o neodvisnosti zadružništva od političnih, verskih in drugih pokretov t. j. o nevtralnosti zadružništva. Učiteljem-zadrugetem bo ta knjižica prav dobro služila.

»Več dobre krme« je naslov knjižici ing. Teržana, s katero hoče poučiti in prepričati naše kmetovalce-zivorojce, da je treba več in boljše krme, če hočemo dvigniti našo živinorejo. Z besedo in sliko nam predloži dobre trave in škodljivi travniški plevel. Seznan nas z raznimi deteljami in drugimi krmskimi rastlinami, njihovimi škodljivci in zajedalci, s travniškimi mešanici. V naslednjih poglavjih govori o vodi, apnu, o strojih za obdelovanje travnikov, o gnoju in uspehih, ki jih dosežemo s pravilnim gnojenjem. Za zaključek nam še pojasni, kako pomlajamo stare in kako napravljamo nove travnike. Knjiga, ki je pisana prav poljudno in priprosto, bo iskan učni pripomoček v naših kmetijsko-nadaljevalnih šolah.

Za razvedrilo in kratek čas bo čitateljem Albrehtova povest »Dom na Slemenu«. V njej nam slika pesnik lubezen in skrb za domačijo, ki zlasti danes bolj ko kdaj popuščata.

Naša gospodarska organizacija

—g UČITELJSKI ZDRAVILSKI DOM V ROGAŠKI SLATINI, registrirana zadruga z omejeno zavezo, ima svoj XIII. redni občni zbor na praznik, dne 25. marca t. l. ob pol 10. uri v mestni deški osnovni šoli v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1932.
2. Odobrenje letnega računa za l. 1932.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob tej uri ne bil sklepen, se vrši pol ure pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu zastopanih zadrušnikov.

Dol, dne 6. marca 1933.

Anton Gnus, načelnik.

NB. Istega dne se vrši ob 8. uri v zgoraj navedenem prostoru skupna seja načelstva in nadzorstva, h kateri se gg. člani načelstva in nadzorstva najvljudneje vabijo.

—g Učiteljskemu domu v Mariboru sta darovala tov. Grčar in Hren po 50 Din v počaščenje spomina pokojnega tovariša in prijatelja Janeza Riglerja.

—g »Brez oklevanja sem sklenil, da pristopim k Uč. domu v Mariboru z deležem 1000 (en tisoč) Din, ki ga bom poravnal v 10 mesečnih obrokih.« — Tako piše vrli tovariš Ulrik Hauptmann, šol. upravitelj v Ribnici na Pohorju, dasi je star in samski ter nima pričakovati nobenih ugodnosti in materialnih koristi od doma. Zadostuje mu stanovska zaveza in pa ponos, da imamo svoj dom. Ogledajte se še drugi vsaj z enim deležem! Delež znaša 100 Din, pristopnina pa 10 Din. Vplača se lahko tudi v mesečnih obrokih. Pišite po pristopnico in položnice!

Mladinska matica

Z 20. seje.

1. Rokopis »Lovci na bacile« naj se izroči še kakemu zdravniku v pregled.

2. Za delo »Lovci na bacile« se izplača 1500 Din honorarja.

3. Drugi rokopis realne vsebine naj prečitajo člani literarnega odseka do prihodnje seje. Sestavijo naj se pismene ocene in predlogi.

4. Dr. Čermeljova knjiga »Tesla in razvoj elektrotehnike« je izšla v 1500 izvodih. 800 knjig naj se kartonira, 150 naj se jih veže v polplatno, 50 v celo platno, ostali izvodi naj ostanjejo zaenkrat broširani.

5. Nagrade oziroma honorarji naj se izplačajo za rokopise, ki so potrebni še poprave; šele potem, ko so te že izvršene.

Pravkar je izšlo poljudno znanstveno delo, dr. Lava Čermelja »Nikola Tesla in razvoj elektrotehnike«. Knjiga je izšla v formatu izrednih publikacij na finem papirju. Naslovno stran je narisal Milko Bambič. Delo obsega 5% tiskovnih pol, ima 54 originalnih risb in je okrašeno z veliko sliko Nikole Tesle.

Knjiga je bila izredno potrebna. Kaže nam jasno, koliko so pripomogli Jugoslovenci k razvoju elektrotehnike, ki je dandanes v tako zmagovitem pohodu po vsem svetu. — Med onimi, ki so si pridobili mnogo zaslug

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

Prejemki čehoslovaškega učiteljstva.

Znano je, da je čehoslovaško uradništvo plačano dokaj dobro, boljše nego v mnogih sosednjih državah. Pa kljub temu brani svoje pravice na vse možne načine, kar je popolnoma unestno, ako presodimo in pretehtamo učiteljevo delo v šoli in izven šole. Ni ga stanu, ki bi imel tako veliko nalogo kot jo ima ravno učiteljstvo. Vzgoja naroda je pač težavna, zahteva celega in dovršenega človeka ter mnogo, mnogo truda in naporov ter ljubezni do domače grude in naroda. Mnogokrat se učitelj zgodi, da mora sredi trudopolnega dela požrti grenko besedo nevaležnosti. Vsak drug poklic je opravil svojo dolžnost, ko je zaprl vrata svojega urada. Pri nas je pa nasprotno. Zapreš vrata učilnice in obenem odpreš vrata izvenšolskemu delu. Nikoli nismo prosti — tudi v najslajšem spancu se radi budimo, ako le moremo svojemu bližnjemu koristiti in ga varovati pred boleznijo ali ognjem. Kdo vodi delo v zadrugah, pri gasilcih ter na polju ljudske prosvete? Kdo je največji, najcenejši in najzanesljivejši svetovalec kmetu? Kdo je oni, ki gre orat ledino v najoddaljenejšo vas? Ali ni to učitelj?

Sedaj se bori za kos kruha tu, jutri tam, danes na severu, jutri na jugu — vsak dan nekaj novega. — Nihče iz naših vrst ne išče za svoje delo priznanja in pohvale — vsakdo hoče le to, kar mu pripada: To je plača, ki naj bo tako visoka, da bo svojememu stanu primerno obložen in da bo imel toliko kruha, da ga bo sifa njegova družina. To je zahteva tamkajšnjega učiteljstva in menda vsega učiteljstva, to je želja vsakogar, ki dela na polju, v rudniku ali onega, ki si služi svoj kruh s svojo strokovno izobrazbo. V današnjem času ne more nihče zahtevati žrtve od države, saj vemo, da živimo v oni dobi, ko zavida država državi, narod narodu, stan stanu, da celo brat bratu.

Na čehoslovaškem je zaradi gmotnih prejemkov prišlo do hudih borb. Prišli so celo taki položaji v vladi, da je bila demisijska že večkrat napovedana. Tu je namreč močan

na polju elektrotehnike, srečamo Slovence, Hrvate in Srbe, nad vsemi pa se sveti ime Tesle, tega velikega učenjaka in izumitelja.

Ministrstvo prosvete je pravkar dalo nalogo prosvetnim oddelkom banskih uprav, naj se na šolah omenjajo Teslove zasluge v elektrotehniki. Učitelji in profesorji, ki poučujejo fiziko na meščanskih, strokovnih in srednjih šolah, morajo prikazati veličino Teslovih izumov. In prav Čermeljova knjiga pride sedaj prav. Vsak učitelj bi moral naročiti to delo. Vsak učenec na meščanski šoli bi ga moral poznati. Prav tako dijaki na srednjih in strokovnih šolah. Vzgojno kot malokatero delo budi v mladini samozavest, vlija mu pogum. Vsaka šolska in učiteljska knjižnica bi morala imeti to knjigo. Vsak učitelj, ki poučuje fiziko v višjih razredih, jo bo prebiral z užitek.

Knjiga stane kartonirana 26, vezana 32 dinarjev.

Naročila sprejema Mladinska matica — Ljubljana, Frančiškanska ulica 6./I.

»Tesla in razvoj elektrotehnike«, knjiga, ki so jo vsi tako težko pričakovali, je izšla te dni in se je začela razpošiljati. Prednaročniki jo dobijo v nekaj dneh.

Učiteljski pevski zbor JUJ

—pev. Vsem članicam in članom. — 4. in 5. marca je bil napovedan pevski tečaj za moški zbor. Udeležilo se ga je tako malo pevcev, da smo bili primorani tečaj predčasno zaključiti. Vodstvo zbora je o nastali situaciji sklepalo in prišlo do zaključka, da se bo za enkrat vezbal le ženski zbor. Koncert, napovedan za 3. april je prestavljen v prvo polovico meseca maja. Takrat bo koncertiral le ženski zbor. Prihodnje pevske vaje se bodo vršile samo za ženski zbor v dnevi: 24., 25. in 26. marca v Ljubljani. Vabimo vse tovarišice, da se napovedanega pevskega tečaja polnoštevilno udeležijo.

Šolski radio

—r XXI. teden. V torek dne 14. marca bo predavala ga. dr. Slava Kristan-Lunaček »O negi telesa« po sledečih točkah:

1. Dnevno umivanje. 2. Vodne kopeli. 3. Sončne kopeli. 4. Zračne kopeli. I.—II. V petek dne 17. marca bo predaval g. Josip Lapajne »O Davorinu Jenku«.

Razpored: 1. Uvod. 2. Pot v Cerklje pri Kranju. 3. Jenkov dom. 4. Martinova mladostna leta. 5. V šoli. 6. Glasbeno udejstvovanje. 7. Njegov poklic. 8. Pokoj. Pripravite zemljevid »Kamniške planine«, izdal Učiteljski dom v Ljubljani, sliko Simona Jenka in knjigo »Od Ilirije do Jugoslavije«, izdala Davorin Jenkova narodna šola v Cerkljah pri Kranju (slike str. 9., 11., 13., 30., 32., 35., 58., 67., 79., 83.) Knjiga se naroči pri šol. upravitelju v Cerkljah. — Cena 25 Din. Med posameznimi točkami predavanja bodo zapele učenke licejske osnovne šole v Ljubljani sledeče pesmi: Na tujih tleh, Tiha luna. Lipa zelenela je. Naprej. I.—II.

—r Kmetijska radio-predavanja. V nedeljo dne 12. marca bo predaval zjutraj ob pol 8. uri g. ing. Wenko »O živinoreji«; popoldne ob 15. uri bo prenos s kmet. šole na Grmu; o vinogradništvu ing. Zupanič — ing. Kotlovšek.

kader državnih nameščencev, ki se ne dajo kar z lepo odpraviti. Enoglasna beseda iz 370.000 grl državnih nameščencev je povzročila, da se danes ni prišlo do zaključka, zato naj urade, da bi bilo vsem prav. Finančni minister je splošnega izdal predlog, da se odtrga uradništvu od temeljne plače od 15% do 10%. Danes se je pa njegov predlog skrčil že na 10%, 8% in 6%. Vse to je povzročila organizacija učiteljstva in organizacija vsega državnega nameščenstva. Na plačah se bo po tem načrtu prihranilo 750 milijonov kron.

Plača v Kč	Odtelglaji	Čista plača v Kč	Čista plača v Din
838	50:28	787:72	1339:12
885	53:10	831:10	1412:87
937	56:22	880:78	1497:32
992	59:50	932:50	1585:25
1047	62:82	984:18	1673:10
1102	66:12	1035:88	1760:99
1157	69:42	1087:58	1848:88
1212	72:72	1134:28	1928:27
1265	75:90	1189:10	2021:47
1314	78:84	1235:16	2099:77
1373	82:38	1290:62	2194:05
1428	85:38	1342:32	2281:94
1482	88:92	1393:08	2368:23
1535	92:10	1442:90	2452:93
1587	95:22	1491:78	2536:02
1680	100:80	1579:20	2684:64
1702	102:12	1599:88	2719:79
1724	103:44	1620:56	2754:95
1745	104:70	1640:30	2788:51
1767	106:02	1660:98	2823:66
1789	107:34	1681:66	2858:80
1810	108:60	1701:40	2892:38
1832	109:92	1722:08	2927:53
1854	111:24	1742:40	2952:08
1875	112:50	1762:50	2996:25
1897	113:82	1783:18	3031:40
1919	115:14	1803:86	3066:56
1940	116:40	1823:60	3100:12
1963	117:78	1845:22	3136:87

Kakor sem že lani poročal imajo naši kolegi na čehoslovaškem tudi trinajsto pla-